

บทบาทของข้าราชการชาวต่างประเทศ ในกรมตำรวจในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์

นางสาวรสุนธิ์ จรัสศรี

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

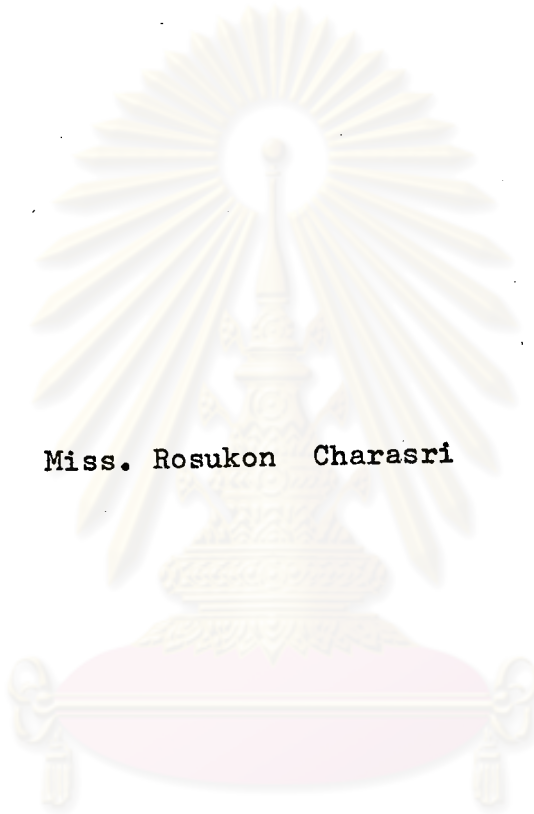
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาประวัติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๐

The Role of Foreign Officials in the Thai Police Department
under Absolute Monarchy

Miss. Rosukon Charasri

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of History

Graduate School

Chulalongkorn University

1977

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของข้าราชการชาวต่างประเทศในกรมตำรวจ ในสมัย
สมบูรณาญาสิทธิราชย์
โดย นางสาวรสสุคนธ์ จรัสศรี
แผนกวิชา ประวัติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์รอง ศยามานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ วิชาสว่างค์ พงศ์บุตร)

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์ รอง ศยามานนท์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แถมสุข นุ่มนนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของข้าราชการชาวต่างประเทศในกรมตำรวจ ในสมัย
 สมบูรณาญาสิทธิราชย์
 ชื่อผู้ศึกษา นางสาวรสสุคนธ์ จรัสศรี
 อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์รอง ศยามานนท์
 แผนกวิชา ประวัติศาสตร์
 ปีการศึกษา ๒๕๒๐

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความมุ่งหมายที่จะกล่าวถึงบทบาทของอธิบดีชาวต่าง-
 ประเทศที่รับราชการอยู่ในกรมตำรวจ ซึ่งเป็นจักรกลสำคัญในการจัดปรับปรุงคดีคน
 สิ่งใหม่ที่มีคุณค่าให้แก่กรมตำรวจ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๓ อันเป็นปีที่เริ่มปรับปรุงกรม-
 ตำรวจ จนกระทั่งเปลี่ยนแปลงอธิบดีชาวต่างประเทศมาเป็นอธิบดีไทย ใน พ.ศ. ๒๔๕๔
 เป็นปีที่ไทยรวมกรมกองตระเวน และกรมตำรวจภูธรเข้าเป็นกรมเดียวกัน ปฏิบัติ
 หน้าที่ร่วมกันเพื่อความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าของกรมตำรวจ เพื่อก้าวไปสู่
 กรมตำรวจที่ทันสมัยและไคมาตรฐานต่อมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

งานวิจัยนี้แบ่งเป็น ๕ บท โดยมีบทนำ และบทสรุป อยู่ต่างหาก บทนำ
 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่ทำการวิจัย วัตถุประสงค์และขอบเขต
 ของการวิจัย ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัย บทที่ ๑ กล่าวถึง
 การรักษาความสงบภายในประเทศตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และกรุงรัตนโกสินทร์
 ตอนต้น เพื่อเป็นการวางพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสงบภายในประเทศ
 สถาบันที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบและป้องกันปราบปรามโจรผู้ร้าย ดำรงตน
 เป็นผู้พิทักษ์ คุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เพื่อความผาสุกและความสงบ
 เรียบร้อยของบ้านเมือง บทที่ ๒ กล่าวถึงการปรับปรุงกองโปลิศหรือกรมกองตระเวน
 ให้เป็นระเบียบแบบแผนที่ได้มาตรฐาน มีฐานะมั่นคงพร้อมด้วยประสิทธิภาพในการปฏิบัติ
 หน้าที่ บทที่ ๓ กล่าวถึงพระราชดำริในการจ้างชาวต่างประเทศเข้ารับราชการใน

ตำแหน่งอธิบดีกรมกองตระเวน พิจารณาถึงความจำเป็นในการจ้างชาวต่างประเทศ
 เข้ารับราชการ เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่กรมตำรวจ โดยวิจัยถึงบทบาทของ
 มิสเตอร์ เอ. เอ. เอ. ยาร์กิน อธิบดีชาวต่างประเทศที่เป็นจักรกลสำคัญในการดำเนิน
 การปรับปรุงกองตระเวนให้เจริญขึ้น บทที่ ๔ เป็นบทสืบเนื่องจากบทที่ ๓ กล่าวถึง
 บทบาทของอธิบดีชาวต่างประเทศคนต่อไป มิสเตอร์ อีริค เซนต์ เบ. ลอชัน ผู้ประสาน-
 งานต่อจากอธิบดีคนแรกในการดำเนินการบริหารราชการกรม ถ่ายทอดวิชาความรู้และ
 อบรมสั่งสอนเจ้าพนักงานไทยในระดับชั้นรองลงไป เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับรับช่วงงาน
 ต่อไป ท้ายบทกล่าวถึงการจัดตั้งกรมตำรวจจรภายใต้การบังคับบัญชาของพระยาลาดเท
 อธิบดีชาวเดนมาร์ก วิจัยบทบาทสำคัญในการจัดตั้งกรมตำรวจ เพื่อเป็นสถาบันใน
 การรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองในหัวเมืองส่วนภูมิภาค บทที่ ๕ กล่าวถึง
 การเปลี่ยนแปลงอธิบดีชาวต่างประเทศมาเป็นอธิบดีไทย โดยวิจัยมูลเหตุในการเลิกจ้าง
 ชาวต่างประเทศ ผลสำเร็จในการคัดเลือกชาวอังกฤษและชาวเดนมาร์กเข้ารับราชการ
 ผู้มีบทบาทสำคัญช่วยให้งานปรับปรุงกรมตำรวจสำเร็จสมความมุ่งหมาย ต่อจากบทที่ ๕
 เป็นบทสรุป กล่าวสรุปถึงบทบาทของข้าราชการชาวต่างประเทศ และการปรับปรุง
 กรมตำรวจทั้งหมด พร้อมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการจ้างชาวต่างประเทศ
 ผู้เป็นจักรกลสำคัญในการปรับปรุงกรมตำรวจให้เป็นหน่วยงานที่เจริญมั่นคงและได้มาตรฐาน
 ทัดเทียมกับประเทศตะวันตก

9

Thesis Title The Role of Foreign Officials in the Thai
Police Department under Absolute Monarchy

Name Miss. Rosukon Charasri

Thesis Advisor Professor Rong Syamananda

Department History

Academic Year 1977

Abstract

The purpose of this thesis is to study the role of the foreign officials in the Thai Police Department from 1890 to 1915. Of all these officials the role of the three Inspectors General, namely : Mr. A.J.A. Jardine, Mr. Eric St. J. Lawson and Phraya Vasuthep (Mr. Gustav Schau) is worth analyzing.

The thesis is divided into 5 chapters apart from the introduction and the conclusion. The introduction deals with the significance that leads to this study, including the purpose, the scope, the research method of the thesis and the benefits of this study. The first chapter is a brief description of the general background of the primary task of the Police Department in the field of the maintenance of peace and law of Thailand from the Sukhothai period to the early part of the Ratanakhosin period in order to provide the reader with the basic knowledge of this subject. The second chapter describes the reform of Police Department during the reign of King Chulalongkorn. The third chapter is

concerned with the reasons that led the Thai Government to employ foreign officials as Inspectors - General who had the authority in the Police Department. It explains the work and the role of Mr. A.J.A. Jardine as the first Inspector - General of Police Department. The fourth chapter describes the reform of Police Department and the activities of the following Inspector - General - Mr. Eric St. J. Lawson who carried out the improvement of the Police's task concerning crime and murder investigation of policemen. The Provincial Gendarmerie was established. The activities of Danish Inspector - General Phraya Vasuthep (Gustav Schau) are treated. The fifth chapter gives a story of the achievements and obstacles in the employment of foreign officials as well as the change of Inspectors - General from foreign officials to Thais. Finally, King Rama VI graciously appointed His High Prince Kamrob as the first Thai Director - General of the Police Department of Thailand.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ รong ศยามานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำแนะนำปรึกษาตั้งแต่เริ่มทำการค้นคว้า ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และช่วยเหลือผู้เขียนเป็นอย่างดีเสมอมา ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความเอาใจใส่ของอาจารย์อย่างมาก และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ วิลาศวงศ์ พงศ์บุทรี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แกมสุข นุ่มนนท์ ที่ได้กรุณาตรวจทานและแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้อง

ขอขอบพระคุณ พล.ต.ต.ธีรบุล จัตุการีส์ ที่กรุณาให้ยืมหนังสือและให้คำแนะนำบางประการที่มีคุณค่าแก่ผู้เขียน

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ หอสมุดคำทรงราชานุภาพ และ คุณพันธุพิงศ์ ศิริมงคล แห่งกองบรรณสารการพัฒนาศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าและคัดลอกเอกสารจากสถานที่ดังกล่าวข้างตน

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่มีความห่วงใยคอยให้กำลังใจ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้

สำหรับพ่อและแม่ ผู้กตัญญูและเสียสละเพื่อการศึกษาของลูกอย่างสม่ำเสมอตลอดมา พระคุณของท่านนั้นย่อมอยู่เหนือปิยวาจาและคำกล่าวขอบพระคุณใด ๆ

รสสุคนธ์ จรัสศรี

สารบัญ

หน้า
ข
ง
ฉ
ช

บทคัดย่อภาษาไทย
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
กิจกรรมประกาศ
รายการภาพและแผนที่ประกอบ
บทนำ

บทที่ ๑ การรักษาความสงบภายในประเทศสมัยสุโขทัย - รัตนโกสินทร์
ตอนต้น
การรักษาความสงบภายในประเทศสมัยสุโขทัย
การรักษาความสงบภายในประเทศสมัยอยุธยา - รัตนโกสินทร์
ตอนต้น

๑
๔

การจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินรัชสมัย

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบภายในประเทศ

กรมพระตำรวจในรัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

การจัดตั้งสถาบันรักษาความสงบภายในประเทศในสมัยพระบาท-

สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

การจัดตั้งกองโปลิตี พ.ศ. ๒๔๐๕

กัปตัน ซามูเอล เบิร์ท เอมีส (Captain Samuel Bird Ames) หัวหน้ากองโปลิตี

๒๑

บทที่ ๒ การปรับปรุงกิจการกรมกองกระเวาในสมัยพระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๒๔

การขยายอาณาเขตรับผิดชอบของกองโปลิตีไปทั่ว

กรุงเทพฯ พ.ศ. ๒๔๑๒

ขนบธรรมเนียมและกฎข้อบังคับของกองโปลิตี พ.ศ. ๒๔๑๔

	เหตุผลในการจัดปรับปรุงกรมกองตระเวน	35
	การปรับปรุงส่วนราชการกรมกองตระเวน	41
	กรมกองตระเวนสมัยปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๔๓๓	56
	การรับสมัครบุคคลเข้ารับราชการกรมกองตระเวน	
	เงินเดือนเจ้าพนักงานกองตระเวน	
	เครื่องแบบคนตระเวนและนายกองตระเวน	
	ศาลาว่าการกรมกองตระเวนและโรงพักกองตระเวน	
	ประโยชน์และบำเหน็จรางวัลที่พระราชทานให้แก่	
	คนตระเวน	
บทที่ ๓	บทบาทข้าราชการชาวต่างประเทศในกรมกองตระเวน	71
	การพิจารณาแต่งตั้งผู้บังคับการกรมกองตระเวน	
	พระราชดำริในการจัดจ้างชาวต่างประเทศในตำแหน่ง	
	ผู้บังคับการกรมกองตระเวน	75
	ชาวต่างประเทศที่เข้ารับราชการในกรมกองตระเวนในระยะ	
	เริ่มแรก	81
	มิสเตอร์ เอ.เจ.เอ ยาร์ดิง (A.J.A Jardine)	87
	ผู้บังคับการกรมกองตระเวนชาวอังกฤษ (๒๔๔๐ - ๒๔๕๕)	
	แผนกการปรับปรุงหน่วยงานกรมกองตระเวนของมิสเตอร์	
	เอ.เจ.เอ ยาร์ดิง (A.J.A. Jardine)	
	การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าพนักงาน	
	กรมกองตระเวน	
	การปรับปรุงสวัสดิการของเจ้าพนักงานกรมกองตระเวน	
	การเสนอขอบังคับสำหรับการไต่สวนชั้นสูทรพลิกศพ	
	รายงานคดีอุกฉกรรจ์ ผลการปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานกรมกอง	
	ตระเวนและกรณียกเลิกกองตระเวนรักษาทางรถไฟ	

บทที่ ๔	ข้าราชการชาวต่างประเทศที่เข้ามารับราชการในตอนปลาย รัชกาลที่ ๕ และรัชกาลที่ ๖ (พ.ศ. ๒๔๔๕ - พ.ศ. ๒๔๕๖)	128
	การพิจารณาแต่งตั้งผู้บังคับการกรมกองตระเวนคนที่ ๒ การแต่งตั้งมิสเตอร์ อีริค เซนต์ เย ลอชัน (Eric St. J. Lawson) (๒๔๔๕ - ๒๔๕๔) ขึ้นดำรง ตำแหน่งผู้บังคับการกรมกองตระเวน ผลงานใหม่ที่มีคุณค่าที่มิสเตอร์ อีริค เซนต์ เย ลอชัน มอบไว้แก่กองตระเวน กองพิเศษ (Special Branch) กองตระเวนแผนกกองอากร (Revenue Police) โรงเรียนฝึกหัดนายหมวด	136
	การจัดตั้งกรมตำรวจ พ.ศ. ๒๔๕๐	144
	การพิจารณาแต่งตั้งเจ้ากรมตำรวจ การแต่งตั้งพระยาวาสูเทพ (Gustav Schau) (๒๔๕๐ - ๒๔๕๔)	164
	บทบาทของพระยาวาสูเทพในการจัดตั้งวางระเบียบ ส่วนราชการกรมตำรวจ โรงเรียนนายร้อยสำหรับฝึกหัดตำรวจ ขอบังคับการ เกณฑ์ตำรวจ สัญญาบัตรยศและบรรดาศักดิ์ของเจ้าพนักงาน กรมตำรวจ ศักดินาตำรวจ ขอบังคับกำหนดชั้นอำนาจลงโทษในกรมตำรวจ	169

	หน้า
บทที่ ๕ การรวมกรมกองตระเวนและกรมตำรวจภูธร เป็นกรมตำรวจ	167
การรวมกรมกองตระเวนและกรมตำรวจภูธร เข้าเป็น	
กรมเดียวกัน (พ.ศ. ๒๔๕๔)	
เหตุผลในการจางนายกองตระเวนชาวอังกฤษและเดนมาร์ก	
เข้ารับราชการ	208
การแต่งตั้งอธิบดีชาวไทยเข้าดำรงตำแหน่งแทนอธิบดี	214
ชาวต่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๕๔	
พลโท หม่อมเจ้าคาร์ม อธิบดีกรมตำรวจภูธร และ	
กรมพลตระเวน	
สรุป	218
บรรณานุกรม	223
ภาคผนวก	235
ประวัติ	280

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการภาพ

	หน้า
1 กัปตัน ชามวอล เบิร์ค เอมส์	24 ก
2 กรมพระนเรศวรฤทธิ	43 ก
3 เครื่องแบบเจ้าพนักงานกรมกองตระเวน	64 ก
4 เครื่องแบบเจ้าพนักงานกรมกองตระเวน	64 ข
5 เครื่องแบบเจ้าพนักงานกรมกองตระเวน	64 ค
6 มิชเตอร์ เอ เอ ยาร์คิน	87 ก
7 มิชเตอร์ อีริค เซนต์ เบ ลอรััน	136 ก
8 กรมพระยาคำรงราชานุภาพ	164 ก
9 พระยาวาสูเทพ	169 ก
10 พระองค์เจ้า คำรบ	214 ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทนำ

พหุวัฒนธรรมที่ ๒๕ เป็นระยะเวลาที่มหาอำนาจตะวันตกแข่งขันกันแสวงหา
อาณานิคมตามเขตต่าง ๆ ของโลก ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นดินแดนหนึ่ง
ที่ตกเป็นเป้าหมายแห่งการรุกรานนี้ ไทยจึงต้องปรับปรุงประเทศให้เจริญขึ้นตามแบบ
ตะวันตก เพื่อเตรียมการไว้ป้องกันกรรุกรานจากภัยมหาอำนาจยุโรป และเพื่อ
พัฒนาประเทศให้เจริญขึ้นเป็นแบบตะวันตกและอยู่ในระดับมาตรฐาน ทัดเทียมกับชาติ
ตะวันตก แต่การที่จะปรับปรุงประเทศให้เจริญขึ้นและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้
จำเป็นต้องใช้คนที่มีความรู้ความสามารถ คนไทยในเวลานั้นยังไม่มีความรู้และประสบการณ์
มากพอ จึงต้องจ้างชาวยุโรปที่มีความรู้และคุณสมบัติเหมาะสม เขาคำเนินการแทน
ไปก่อนชั่วระยะเวลาหนึ่ง จนกว่าคนไทยจะสามารถฝึกคนของตนขึ้นมาแทนได้ ดังนั้น
ไทยจึงว่าจ้างชาวต่าง^{ประเทศ} เข้ามารับราชการประจำตามกรมกองต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นใหม่ตาม
แบบประเทศตะวันตก สำหรับสถาบันรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศซึ่งได้แก่
กรมกองตระเวน และกรมตำรวจนั้น ไทยได้จ้างชาวต่างประเทศ เขารับราชการ
ในตำแหน่งอธิบดีกรมกองตระเวนและกรมตำรวจ ซึ่งเจ้าพนักงานไทยยังขาดความรู้
และประสบการณ์ด้านนี้โดยเฉพาะ ประกอบกับขณะนั้นมีปัญหาเกี่ยวกับสิทธิสภาพนอก
อาณาเขต ซึ่งมีผลเกี่ยวเนื่องไปถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจในขณะนั้น
เพราะต้องเกี่ยวข้องกับการสืบสวน จับกุมผู้กระทำความผิดชาวต่างประเทศแล้วนำขึ้น
ส่งฟ้องศาลอีกด้วย อธิบดีชาวต่างประเทศเหล่านี้รับผิดชอบในการจัดตั้งหน่วยงานให้
เป็นระเบียบแบบแผนประเทศตะวันตก วางรากฐานระเบียบวินัย ตลอดจนข้อบังคับ
ที่ทันสมัยและได้มาตรฐาน ถ่ายทอดวิชาความรู้ ฝึกอบรมและแนะนำวิธีการบริหารกิจการ
กรมและหลักการในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้แก่เจ้าพนักงานไทยและเป็นผู้รับผิดชอบ
ในการดำเนินการบริหารงานกรมให้เจริญก้าวหน้าจนกระทั่งอยู่ในมาตรฐานที่ดีทัดเทียม
กับนานาประเทศ เป็นผู้แก้ไขปัญหาข้อยุ่งยากโดยเฉพาะเมื่อเกิดคดีระหว่างชาวต่างประเทศ
สืบสวนสอบสวนทำหน้าที่เป็นโจทก์ แจงข้อหาจำเลยในศาลกงสุล เพื่อเพิ่มความนับถือ
เชื่อถือไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ชาวต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของประเทศต่าง ๆ

โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ประจำศาล สามารถเจรจาโต้ตอบ สนทนาปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ประจำศาลได้เข้าใจโดยตลอดโดยไม่ต้องอาศัยล่าม ทั้งยังมีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมาย การสืบสวนสอบสวนและวิธีการพิจารณาคดี ซึ่งมีผลทำให้กระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างมีระเบียบและยุติธรรมยิ่งขึ้น แม้ว่าอธิบดีกรมกองตระเวนและอธิบดีกรมตำรวจ จะมียศที่จะดำเนินการและปฏิบัติหน้าที่ภายในขอบเขตความรับผิดชอบของตน แต่การกระทำอะไรก็ตามจะต้องได้รับความเห็นชอบจากเสนาบดีและอยู่ภายใต้การควบคุมของเสนาบดีอย่างใกล้ชิด

อนึ่ง ผู้เขียนเห็นว่ายังไม่เคยมีการวิจัยถึงความเป็นมาของกรมตำรวจ ตลอดจนการดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกรมตำรวจให้เจริญมั่นคงมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งก้าวไปสู่กรมตำรวจที่ทันสมัย เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ โดยกล่าวเน้นถึงผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่ยังผลให้การปรับปรุงกรมตำรวจเจริญก้าวหน้า จนเป็นหน่วยงานที่ได้มาตรฐานและมีการปฏิบัติงานที่น่าเชื่อถือไว้วางใจ เป็นผู้พิทักษ์คุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้สมกับคำว่า "ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์"

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

วัตถุประสงค์ คือ เพื่อแสดงถึงความเป็นมาของการรักษาความสงบภายในประเทศจนกระทั่งถึงการจัดตั้งสถาบันขึ้นรับผิดชอบ ในการรักษาความสงบภายในประเทศ ตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยกล่าวถึงบทบาทสำคัญของข้าราชการชาวต่างประเทศ ในตำแหน่งอธิบดี ผู้รับผิดชอบในการจัดตั้งหน่วยงาน และบริหารงานในระยะเริ่มแรก จนกระทั่งปรับปรุงกรมให้เจริญมั่นคง ก้าวไปสู่กรมตำรวจที่ทันสมัยและได้มาตรฐานที่ดี ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของการจ้างชาวต่างประเทศเข้ารับราชการในตำแหน่งอธิบดี เป็นการเสนอขอเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ โดยจำกัดขอบเขตการวิจัย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๓ ตั้งแต่เริ่มปรับปรุงกรมกองตระเวนในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การจ้างชาวต่างประเทศเข้ารับราชการ ศึกษาบทบาทและผลงานของอธิบดีชาวต่างประเทศ ที่เข้ามารับราชการใน

กรมตำรวจ ซึ่งขณะนั้นยังแบ่งแยกหน่วยงานเป็น ๒ กรม คือ กรมกองตระเวน และ กรมตำรวจภูธร จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๔๕๕ ได้รวมกรมตำรวจภูธรและกรมกองตระเวน เข้าเป็นกรมเดียวกัน และได้เปลี่ยนแปลงอธิบดีจากอธิบดีชาวต่างประเทศมาเป็น อธิบดีชาวไทย ซึ่งมีผลมาจากความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของกรมและความพร้อมของ เจ้าพนักงานไทยที่มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะรับตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่แทนอธิบดี ชาวต่างประเทศเหล่านั้นต่อไป

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องนี้ ทำให้เห็นถึงความสำคัญของกรมตำรวจในฐานะสถาบัน แรกของกระบวนการยุติธรรมที่ปฏิบัติภารกิจรับผิดชอบในการรักษาความสงบภายใน ประเทศ รักษาความผาสุก และคุ้มครองรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เน้นให้ เห็นถึงบทบาท ผลงานและความสำคัญของอธิบดีชาวต่างประเทศที่เป็นจักรกลสำคัญใน การปรับปรุงกรมตำรวจให้เป็นหน่วยงานที่เข้มแข็งมั่นคง มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติ หน้าที่สูงขึ้น โดยจะไต่ทราบดีถึงกิจการตำรวจและบทบาทของอธิบดีชาวต่างประเทศ ตั้งแต่เริ่มจัดตั้งอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งไม่เคยมีการวิจัยอย่างละเอียดมาก่อน ประการสุดท้าย ผู้เขียนคิดว่าคงให้ประโยชน์ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ในด้านประวัติ ความเป็นมาของสถาบันที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในของบ้านเมือง ตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยาและสมัยรัตนโกสินทร์อย่างละเอียด โดยเน้นหนักถึงตัว จักรสำคัญ คือ อธิบดีตำรวจชาวต่างประเทศ ในการปรับปรุงกรมตำรวจให้ก้าวไปสู่ กรมตำรวจที่ไต่มาตราบฐานยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยหลังจากได้วางโครงร่างอย่างสังเขปแล้ว ผู้เขียนได้ ดำเนินการวิจัยแบบอาศัยเอกสาร (Documentary Research) คือ การค้นคว้า ข้อมูลโดยอาศัยเอกสารชั้นต้น (Primary Sources) เช่น จดหมายเหตุ พระราชทัณฑ์- เลขา สนธิสัญญา ตลอดจนประกาศพระบรมราชโองการและราชกิจจานุเบกษา โดย ได้ทำการค้นคว้าเอกสารต้นฉบับจาก กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

เอกสารตัวเขียน สมุคไทคำ หอพระสมุควชิรญาณ กองหอสมุคแห่งชาติ กรมศิลปากร และ
 กองบรรณสาร กระทรวงการต่างประเทศ ส่วนเอกสารชั้นรอง (Secondary
 Sources) ค้นคว้าจากหนังสือทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ บทความจากวารสาร
 ตลอดจนวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยทำการค้นคว้าจากหอสมุคกรมพระยาคำรงราชานุภาพ
 หอสมุคกระทรวงมหาดไทย หอสมุคแห่งชาติ หอสมุคสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 และหอสมุคคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากได้พิจารณาศึกษาและวิเคราะห์หลักฐานต่าง ๆ ที่ได้จากเอกสาร
 ทั้ง ๒ ประเภท แล้วจึงทำการเรียบเรียงเอกสารให้รัดกุมเป็นระเบียบตามโครงร่าง
 ที่วางไว้ในตอนแรก ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงตามหลักฐานอีกบ้างในระยะหลังเพื่อ
 ความเหมาะสม ขึ้นต่อมาผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เรียบเรียงไว้แล้วมาพิจารณาวิจจัยและ
 ประเมินคุณค่า ตีความหาข้อเท็จจริงด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ (Historical
 Analysis) แล้วจึงเรียบเรียงเป็นเรื่องราว พรรณาความเป็นขั้นสุดท้าย ทั้งนี้ผู้วิจัย
 ได้พยายามวิจจัยโดยยึดถือตามความถูกต้องและสอดคล้องกับเหตุผลพร้อมกับเหตุการณ์
 มากที่สุด

อนึ่ง ขณะที่ผู้เขียนทำการค้นคว้าและวิจจัยนั้น ได้ประสบปัญหาหาค้นเอกสาร
 ทั้งนี้เพราะเอกสารที่มีอยู่ในกองจดหมายเหตุที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจจัยนั้น บางตอน
 ชำรุดชากหายไปบ้าง บางตอนเอกสารกรอบชำรุด บางตอนตัวหนังสือในเอกสารสีหมึก
 ชืดจืดจนอ่านไม่ได้ และรวมทั้งเอกสารบางแฟ้มชำรุดทั้งหมด เจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตให้ยืม
 มาค้นคว้าได้ จึงนับว่าเป็นอุปสรรคและปัญหาที่ยากต่อการค้นคว้าหาหลักฐานแก่ผู้เขียน
 เป็นอย่างยิ่ง ประกอบกับเอกสารบางส่วนเป็นเอกสารลับไม่อนุญาตให้ค้นคว้าได้ ดังนั้น
 อุปสรรคและปัญหาหาค้นเอกสารดังกล่าวข้างต้นทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังไม่มีความสมบูรณ์
 เพียงพอ เพราะสามารถทำการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ตามหลักฐานเท่าที่จะค้นคว้า
 ได้ดังกล่าวข้างต้นเท่านั้น

หมายเหตุ

๑. ตัวอย่างแหล่งเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ ได้แก่ กองบรรณสาร, กค. หมายถึง กองบรรณสาร, กระทรวงการต่างประเทศ

กจช. หมายถึง กองจดหมายเหตุแห่งชาติ

๒. การใช้คำเรียกชื่อ "กรมกองตระเวน" นั้น การสะกดภาษาไทยและการเรียกชื่อ แตกต่างกันไปบ้างในเอกสารบางฉบับ เช่น กรมกองตระเวน กรมกองตระเวร กรมพลตระเวร บ้าง ผู้เขียนได้ใช้คำว่า "กรมกองตระเวน" ตลอดเวลาการเขียน

๓. การใช้คำเรียกชื่อ อธิบดีกรมตำรวจ นั้น ได้ใช้ชื่อบรรดาศักดิ์ที่แทนนามเดิม คือ พระยาวาสูเทพ เทน มีสเตอร์ กุสตาฟ เซา (Gustav Schau)

๔. การใช้คำเรียกพระนามของเจ้านาย และนามขุนนาง พระบรมวงศานุวงศ์ ที่ระบุในวิทยานิพนธ์นี้ จะใช้คำเรียกตามยศและราชทินนามบรรดาศักดิ์ที่ดำรงพระยศอยู่ในขณะนั้น เช่น

กรมหลวงเทวะวงษ์วโรปการ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ แทน สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงษ์วโรปการ พระยศครั้งหลังสุด

กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย แทน สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ พระยศครั้งหลังสุด

กรมหลวงนเรศวรฤทธิ์ เสนาบดีกระทรวงนครบาล แทน พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ์ พระยศครั้งหลังสุด

นายพลโท หม่อมเจ้าคาร์บ อธิบดีกรมตำรวจ แทน พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าคาร์บ

มีสเตอร์ อีริค เซนต์ เย ลอซัน อธิบดีกรมกองตระเวน แทน มหาอำมาตย์โท อีริค เซนต์ เย ลอซัน หรือ นายพลตำรวจโท อีริค เซนต์ เย ลอซัน ยศครั้งหลังสุด เป็นต้น